

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 31. maj 2020

Kirkedag: Pinsedag/B

Tekst: Jer 31,31-34; ApG 2,1-11; Joh 14,15-21

Salmer:

SK: 290 * 331 * 291 * 723

LL: 290 * 289 * 331 * 291 * 287,3 * 723

Gudstjenesten holdt under coronarestriktioner

Før jeg går til selve prædikenen, vil jeg godt lige komme med nogle indledende kommentarer, og forhåbentlig komme nogle misforståelser/uklarheder i forkøbet, som kan komme ud af dagens prædiken.

Jeg kommer på et tidspunkt ind på sammenhængen mellem dåb og Helligånd. Ud af det kan man tænke: Hvad så med dem, der ikke er døbt, kan de ikke have Helligånden? Det tror jeg godt, de kan; men det er slet ikke den vinkel, jeg vil anlægge i dag. Jeg siger det i en del af prædikenen, hvor jeg taler i 1. person ental, altså om mig selv. Når det handler om Helligånden, så har jeg meget brug for noget konkret og ”kødeligt” at kunne hænge noget af det op på. Jeg har denne pinse valgt, at dette skal være mig selv, for det er mig selv, jeg kender bedst og kan ”udlevere” uden at komme på kant med nogens privatsfære. Og i den del af prædikenen taler jeg om, hvad Helligånden betyder for mig, begrænset til to perspektiver. Og dermed er der ikke noget underforstået sagt om andre og andres opfattelse. Jeg taler om mig, ikke om andre; men jeg taler til andre om mig, i den tanke, at det kan være det spejl eller hvad ved jeg, i hvert fald noget konkret, som andre måske så kan forholde sig til og tænke tanker om sig selv og Helligånden. Måske i forlængelse af det eller det stik modsatte.

I forbindelse med, at Helligånden gives til apostlene i Jerusalem ved den første pinse i kristenkirken historie, skete der også en række undere eller i hvert tilfælde helt uforklarlige ting. Både på selve dagen og i tiden derefter.

Helt konkret hører vi jo om apostlene, at de pludselig kunne tale en masse forskellige sprog. Der var ikke mange lærde i apostelflokken, og de fleste af dem var hentet ind fra helt jævne kår ude i landbefolkningen. Ikke at de dermed var dumme eller mindre intelligente, slet ikke; men deres skolefærdigheder var altså begrænset. Og for de flestes vedkommende, så har deres sproglige formåen sandsynligvis begrænset sig til hebraisk og den særlige udgave af det græske sprog, der var udbredt som det officielle sprog i den del af romerrigets verden på den tid.

Vi hører også efterfølgende om, at de har fået andre af Helligåndens gaver, nemlig blandt andet muligheden for at kunne helbrede blot ved at udtale, meddele, helbredelsen i Jesu navn. Vi hører senere i NT om andre forunderlige gaver, som f.eks. det at kunne profetere og tale i tunger.

Desværre når vi heller ikke ret langt hen i kirkehistorien førend selvsamme nådegaver/Helligåndsudrustning bliver et stridspunkt internt i kirken. For det at have eller ikke at have disse gerningsmuligheder og ydre kendetegn på Helligåndens virke og fylde, bliver af nogle sider i kirken brugt som det sande kendetegn på, om man nu også har Helligånden. Om man er blevet døbt med Helligånden. Og har man ikke disse særlige åndsgaver, så er man, når det trækkes helt ud, heller ikke helt og fuldt en kristen. Man er nok på vej; men man mangler lige det sidste, for at Jesus sådan rigtig ved sin Ånd har taget fylde i en. Dette har været så alvorligt, at det både positivt og negativt trækker spor helt ned i vore dages kristenopfattelse og

kirkeopfattelse. Og dette kan føre meget vidt som emne, og det må det ikke i dag; men det skal rundes af med den tanke, som så ikke bliver fulgt helt til dørs i dag, at det er da mærkeligt, at det, som Gud har givet nogle i sin kirke som særlige midler til at Guds rige kan bygges og udbredes på jord, det bliver også brugt blandt kristne som noget eksklusivt og ofte også et stridsemne.

Det siger til gengæld mere om kirken og dens mennesker, end det siger om Gud. Og vi må blot endnu mere forundres over, at Gud har betroet evangeliets udbredelse til os mennesker.

Så meget om pinse og Helligånden og kirke. Nu til noget andet, eller et andet perspektiv af Helligåndens, sandhedens ånds virke, sådan som Jesus omtaler det i evangeliet i dag. Et evangelium, hvor Jesus taler om kærligheden mellem faderen og sønnen og os; om at holde Guds bud og deri elske; om, at hele Guddomsherligheden, samlet i Jesus Kristus, ikke efterlader os alene i stikken i verden; men netop ved sandhedens ånd er os nær. Hvad Jesus gjorde og var på jord i menneskes skikkelse som vores Frelser, er han også nu i Himlen ved Faderens højre hånd, og er han for os i sin ånds fylde i mennesker.

Derfor, synligheden af om vi som kristne mennesker har Helligånden eller ej, beror ikke på, om vi kan tale i tunger, gøre underfulde gerninger eller profetere om Guds vilje og handlinger i fremtiden. Skulle man finde på at stille sig selv det spørgsmål: Har jeg Guds Helligånd? Så er det spørgsmål at siddestille med spørgsmålet: Trækker jeg egentlig vejret? Det spørgsmål kan man ikke stille, hvis ikke man netop trækker vejret. Man spørger heller ikke efter Helligånden, hvis ikke man netop har Helligånden.

To ting er for mig det synlige og ydre kendetegn på, om jeg som et kristent menneske er fyldt af Guds Helligånd. Det ene er min dåb. I dåben genfødes vi ved ”vand og Helligånd”, som det tilsiges til os i dåben med håndspålæggelse. Jeg synes, det er så fantastisk stort, at i det øjeblik er det Gud Herren selv, der med sin hånd rører det lille menneskehoved og siger, at *hvad Jeg er og har gjort og vil være for mennesker, det vil Jeg også være for dig. Du og Jeg hører sammen, forbundet i Jesus Kristus og nåden ved hans død og opstandelse. Jeg lægger min tro ind i dig, så du ved den kan kende mig og ved, hvor du skal kigge hen efter håb, kærlighed og sandhed.* Der bruges ikke helt så mange ord i dåbsvelsignelsen; men det er det, der ligger i det, og det, der siges til os ved Guds egen stemme og håndspålæggelse.

I denne sammenhæng er Åndens gerning at holde troen i live og i den vise os Gud, så vi kan kende Ham; finde fred og hvile i, at Han tager os i sin favn og velsigner os, således som det hedder i evangelieteksten ved dåben om Jesus og børnene. Det er langt de færreste af os, der får ekstravagante åndsgaver, som f.eks. apostlene; men det er som nævnt heller ikke alene tegn på Helligåndsfylde.

Og det faktum, at jeg spørger efter Gud, kigger efter Gud, evt. foruroliges over, om jeg har Helligånden, har en tro på Gud, kan glædes over min dåb, er Helligåndens gerning i mig. Og er et ydre og synligt, i hvert tilfælde for mig selv, kendetegn på, at Helligånden virker i mig. At jeg ikke har undertrykt Helligåndens gerning i mig, i hvert tilfælde ikke så meget, at den slet ikke kan komme til. For selvfølgelig er det også muligt for os mennesker at undertrykke Helligåndens gerning til tro. Vi kan vælge ikke at ville dens gerning til tro. Vi kan vælge at lade andre vejledere og åndsfylder være det, der driver os i tilværelsen, og dermed ud i et liv, hvor der ikke spørges efter

Gud Herren og Hans velsignelse. I sådan et tilfælde kan man heller ikke drage nytte af Helligåndens fylde; men det vil i mange tilfælde heller ikke være noget man i den situation begræder eller savner.

Man kan sige, at det med Helligånden og dåben måske mest er et synligt og ydre tegn i mit eget trosliv. Men det sætter sig også spor i mit liv med mine omgivelser.

Hvem tror I, jeg elsker aller mest på denne jord? Hvem tror i, jeg agter aller mest på denne jord? Hvem tror I, jeg tager aller mest hensyn til på denne jord? Hvem tror I, der betyder aller mest for mig på denne jord? Ja, min kone håber nok, det er hende, men der tager hun fejl. Jeg tror ikke, hun bliver skuffet, for hun kender mig – nogle gange bedre end jeg kender mig selv. Den jeg elsker aller mest, agter og tager mest hensyn til og som betyder mest for mig på denne jord uden undtagelse – det er mig selv. Ja, havde I nu siddet og tænkt, at I har sådan en from præst, så det er jo nok Gud, så er I nok blevet skuffet. Det er mig selv.

Og det ser jeg overhovedet ikke noget forkert i. Tværtimod. Jeg kan slet ikke se, at det bør være anderledes. Sådan skåret helt ind til benet, så handler det da om, at jeg udnytter mine livsmuligheder så godt som muligt og får så meget ud af livet som overhovedet muligt for mig selv. Og andre har jo deres muligheder, så jeg kan virkeligt ikke se, hvorfor jeg skulle ofre noget af mit for andre. I sidste ende, så har jeg kun mig selv at takke og tage hensyn til. I bund og grund, så er jeg jo mig selv nærmest, og hvorfor skulle jeg så ikke også tage mest hensyn til mig selv?

Sådan ville jeg være, ført helt ud i sine ekstremer, hvis ikke det var, fordi der er noget i mig, der holder det nede og viser mig

noget andet og nogle andre og dermed noget langt mere værdifuldt og betydningsfuldt i livet end mig selv.

Og det i mig skyldes kun delvis arv og miljø, det betyder egentlig blot, at det har været gældende i længere tid; men arv og miljø er der jo masser af beviser på, at mennesker har kastet af sig. Jeg er fuldt og helt overbevist om, at det ene og alene skyldes Helligåndens fylde og virke i mit liv, at jeg ikke er mere selvcentreret, end jeg faktisk er. For det er ikke min forstand, og det er ikke mine følelser, der dirigerer min adfærd og mit syn på min omverden, mine medmennesker og mig selv. Og det ved jeg 100 %, fordi jeg netop oplever, at finde glæde og mening i mennesker, som jeg i min forstand, følelser og interesser måske aldrig ville være kommet i kontakt med, for dertil er vi for forskellige. Men vi er ens i at have den samme ånd i vort indre, som får os til at se på Den samme og dermed se det samme i livet.

Jeg er overbevist om, at Det og Den er Guds Helligånd. Guds Helligånd formår at tøjle mit selv, så jeg ser, at jeg har en at takke, at jeg har en plads blandt andre for de andres skyld og med forpligtelse for de andre, at livet er så meget større end blot mig, at livets mening er meget større end mit eget begær. Og samme Helligånd får mig også til at se det forfærdelige i vantro og utroskab i forhold til Gud Herren, som vil mig. Som vil mig på en sådan måde, at min selvskhed overskygges af Hans kærlighed, nåde og tilgivelse. Derfor bukker jeg ikke under i skyld og skam over erkendelsen af, at hvis ikke jeg havde Helligånden, så var jeg fortabt i mig selv og mit eget. For jeg må se mig selv tilgivet og opløftet i en anden sandhed. Sandheden om, at Gud er i mig.

Helligånden viser mig sandheden om Gud, og sandheden om mig selv, og den gør mig til et langt bedre menneske, end jeg ville være i mig selv.

Og jeg vil give Jer ret, at deri er der endnu meget for Helligånden at gøre. Men Helligånden giver ikke op så let, og Halleluja for det. Derfor er der også håb for mig. Håb om evig herlighed. Derfor må jeg i denne verden lytte til talsmanden og leve i nåde og herlighed. Jeg har ikke fået nogle særlige ekstravagante åndsgaver; men jeg har fået Helligåndsfylde af Herren Jesus Kristus.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.